

ऐरावती गाउँपालिकाका अध्यक्ष श्री नविल विक्रम शाहद्वारा आगामी आर्थिक वर्ष २०७७/७८ का लागि गाउँसभामा प्रस्तुत ऐरावती गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रमहरु

सभाका सदस्य ज्यूहरु

ऐरावती गाउँपालिकाको यस गरिमामय सभामा पालिकाको नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउदा गौरवान्वित भएको छ । ऐरावती गाउँपालिकाले विगतमा आर्थिक, सामाजिक, भौतिक एवम् सांस्कृतिक क्षेत्रमा प्राप्त गरेका उपलब्धीहरुलाई संरक्षण एवम् संस्थागत गर्दै आगामी दिनमा दीर्घकालीन सोचको मार्गलाई अझ सहज र साकार पार्ने गरी आगामी आ व २०७७/७८ को नीति तथा कार्यक्रमहरु निर्धारण गरिएको व्यहोरा अवगत गराउन चाहन्छु । विगतका आर्थिक वर्षहरुमा अवलम्बन गरिएका नीति तथा कार्यक्रम एवम् सोही बमोजिम विनियोजित बजेटबाट ऐरावती गाउँपालिकाले आफ्नो समृद्धिको यात्रामा महत्वपूर्ण सफलता प्राप्त गरेको कुरा यहाहरुलाई अवगत नै छ । आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को अन्तिम चौमासिकमा विश्वभर फैलिएको कोभिड -१९ को महामारीले विकास निर्माणको कार्यमा नकरात्मक प्रभाव पारेता पनि जनताको स्वास्थ्य अवस्था र संक्रमण फैलिन नदिन पालिकाले थालेका कदम अत्यन्त सफल रहेको महशुस गरिएको छ ।

यस गाउँपालिकाले विकास निर्माणको क्षेत्रमा थालेको कदमबाट जनताको सडक यातायातमा उल्लेख्य पहुँच वृद्धि गरेको,स्वास्थ्य सेवाको पहुँचलाई प्रत्येक टोल बस्तीमा पुर्याएको,खानेपानीको उपलब्धतालाई विस्तार गरेको,गुणस्तरीय शिक्षामा योगदान पुगेको,खेलकुद क्षेत्रमा युवाहरुको चासो र सहभागिता बढ्दै गएको छ। कृषि,पशुपालनको माध्यमबाट जनताको आयस्तरमा उल्लेख्य सुधार भएको छ । घरेलु तथा साना उद्योगहरुको संरक्षण र विकासमा योगदान पुगेको ,ब्यापार ब्यवसायको क्षेत्र अझ ब्यापक बन्दै गएको अवस्था छ। गाउँपालिका भित्रै रोजगारीका अवसरहरु बढ्दै गएका छन्।

विगतका वर्षहरुमा देखिएको कर्मचारीहरुको अभाव ,चालु वर्षको मध्यतर्फ आईपुग्दा पूरा भएको छ।

सभाका सदस्यहरु ज्यूहरु

अब म यस सम्मानित सभा समक्ष आगामी आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा ऐरावती गाउँपालिकाले आफ्नो दीर्घकालिन सोच

"कृषि, पर्यटन, रोजगारीको बढाउदै गति

शान्त, सुन्दर, समुन्नत बनाऔँ ऐरावती"

का लक्ष्यहरु पछ्याउने गरी तय गरेका विषय क्षेत्रमा नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

आर्थिक विकास

गाउँपालिकाको समग्र उत्पादनमा प्रत्येक घर परिवारसँग उत्पादन करार सम्झौता गरी संवृद्धिका लागि सामाजिक परिचालन कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।

क- कृषि तथा पशुपन्छी विकास

- पालिकामा संचालन हुने उद्योग व्यवसाय र कृषि तथा पशुपन्छी उत्पादनबीच अग्र तथा पृष्ठ सम्बन्ध स्थापित गरिने छ ।
- उत्पादनमा आधारित प्रोत्साहन प्रणालीको अवलम्बन गरिने छ ।
- कृषि तथा पशुपन्छी विकासको विस्तारमा जोड दिइने छ । उत्पादित वस्तुको बजारलाई सुनिश्चित गरिने छ ।
- कृषि तथा पशुपन्छी सम्बन्धी व्यवसायलाई मर्यादित बनाउदै अर्गानिक उत्पादनमा जोड दिइने छ ।
- धरातल र हावापानी सुहाउदो अन्नबाली तथा फलफूल खेतीको विकास र विस्तारमा जोड दिइने छ ।
- कृषि तथा पशुपन्छी विकासको लागि On-Call प्राविधिक सेवा उपलब्ध गराइने छ ।
- बिउ, मल, औषधी, दानाको सहज आपूर्तिमा तथा सक्रामक रोग नियन्त्रणमा जोड दिइने छ ।
- कृषक वर्गीकरण योजना कार्यान्वायनमा ल्याइने छ ।
- आफ्नो भूमिको अभावमा २० रोपनी भन्दा बढी जग्गा लिजमा लिइ व्यवसायिक खेती/पशुपालन/फलफूल खेती गर्ने कृषक समूहलाई नियमित प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराइने छ ।
- मत्स्यपालन व्यवसायलाई प्रवर्धन गरिने छ ।
- जडिबुटी उत्पादन र प्रशोधनलाई प्रोत्साहन गरिने छ ।

ख-पर्यटन विकास

- प्रत्येक वडामा वडागत पहिचान स्थापित हुने गरी सम्पदा संरक्षण एवम् पर्यटन विकासका कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- पालिका स्तरीय ट्रेकिङ्ग रुटको सम्भाव्यता अध्ययन गरी कार्य प्रारम्भ गरिने छ ।
- झिमरुक नदीमा निजी क्षेत्रको साझेदारी लगानीमा Fishing Spot र पौडी जलाशय निर्माण गरी संचालनमा ल्याइने छ ।
- यस पालिकालाई जनशक्ति परिचालनको नमूना स्थलको रूपमा स्थापित गरी अध्ययन अवलोकनको गन्तव्यका रूपमा विकास गरिने छ ।

ग - उद्योग तथा वाणिज्य

- स्थानीय कच्चा पदार्थमा आधारित औद्योगिक ग्राम स्थापनाको प्रारम्भ गरिने छ ।
- स्थानीय रूपमा उत्पादित एवम् संचालित उद्योगहरूको उत्पादन उपभोगलाई प्रोत्साहन गरिने छ ।
- यस गाउँपालिका भित्र संचालित उद्योग व्यवसायको संरक्षणका लागि विशेष प्रोत्साहन दिने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- बजारलाई अनुशासित र मर्यादित बनाउन तथा उपभोक्ताको हित संरक्षित गर्न बजार अनुगमनको व्यवस्था मिलाइने छ ।

- उद्योग तथा वाणिज्यसँग सम्बन्धित भौतिक संरचना निर्माणमा जोड दिइने छ
- व्यवसायी संरक्षणका लागि स्थानीय कर फिर्ता योजना लागू गरिने छ ।
- उद्यमशीलता विकास तालिम, सिप विकास तालिम तथा आवश्यक प्रविधीहरु सहयोग गदै व्यावसायिक पेशामा निर्भर बनाउने कार्यको थालनी गरिने छ ।

घ- सहकारी तथा वित्तीय क्षेत्र

- सहकारीलाई उत्पादनमूलक एवम् व्यावसायिक क्षेत्रमा केन्द्रित गरिने छ ।
- पालिका वासीहरुको वित्तीय पहुँच वृद्धि गर्न विशेष अभियान संचालन गरिने छ।
- सहकारी संस्थाहरुको क्षमता विकासमा टेवा पुर्‍याइने छ ।
- सहकारी बचतलाई सुरक्षित तुल्याउन विशेष सावधानीका उपायहरु अवलम्बन गरिने छ ।

ङ-रोजगारी

- यस पालिकामा रहेको श्रम शक्तिको सर्वेक्षण गरी तथ्याङ्क अद्यावधिक रुपमा राख्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
- युवा स्वरोजगार कार्यक्रम, परम्परागत पेशा व्यवसायको संरक्षण एवम् आधुनिकीकरणमा जोड दिइने छ ।
- प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गरिने छ।
- श्रम , सिप र उत्पादनमा आधारित सहकारी स्थापना गरिने छ । पालिकाको भौतिक पूर्वाधारको क्षेत्रमा आवश्यक जनशक्तिको विकासका लागि यसै आर्थिक वर्षदेखि युवाहरुलाई विविधतामा आधारित सीपमूलक तालिम प्रदान गरिने छ।
- युवाहरुलाई तुलनात्मक लाभका क्षेत्र पहिचान गरी परिचालन गरिने छ ।
- यसै आर्थिक वर्षदेखि अध्यक्षसँग युवा कार्यक्रम संचालनमा ल्याइने छ, साथै युवा श्रम शक्तिको महत्तम उपयोगका लागि उत्पादनमा आधारित प्रोत्साहन प्रणालीको विकास गरी कार्यान्वायनमा ल्याइने छ ।
- लागू पदार्थ र मद्यपानको कूलतबाट युवाहरुलाई मुक्त राख्न युवा तथा गृहणी सचेतना कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- व्यवसायका नवीन क्षेत्रहरुमा युवाहरुलाई परिचालन एवम् व्यवस्थापन गर्ने नीति लिइने छ ।
- रोजगार केन्द्रको भूमिकालाई प्रभावकारी बनाइने छ ।

सामाजिक विकास

क-शिक्षा

- आधारभूत तह सम्मको शिक्षालाई पूर्ण रुपमा निशुल्क गरिने छ । यसका लागि निजी स्रोतका शिक्षकहरुको व्यवस्थापन र विद्यालय संचालन खर्च समेतको आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।
- शिक्षक विद्यार्थी अनुपात तथा भूगोल समेतका आधारमा शिक्षक दरबन्दी मिलान र विद्यालय समायोजनको व्यवस्था मिलाइने छ ।
- विद्यालयलाई लागत सहभागिताका आधारमा पूर्ण सरसफाइयुक्त सौन्दर्यकेन्द्र र उत्पादन केन्द्रका रुपमा स्थापित गरी व्यावहारिक शिक्षा दिने नीति अवलम्बन गरिने छ ।

- प्राविधिक शिक्षामा जोड दिनुका साथै परम्परागत संस्कृतिको संरक्षण तथा पूर्वज्ञानको खोज गरी उपयोगी क्षेत्रमा प्रयोग गर्ने कार्यमा विद्यालयको भूमिकालाई अग्रणी तुल्याइने छ ।
- विद्यालय प्रशासनिक सुधार गरिनुका साथै प्रशासनिक तथा शिक्षण कार्यमा प्रविधिको प्रयोग गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- पालिकाद्वारा विद्यालयगत रूपमा शिक्षक तथा विद्यार्थीको शिक्षण सिकाइको निरन्तर मूल्याङ्कन गर्ने पद्धतिको विकास गरिने छ ।
- विद्यार्थीको शारीरिक, मानसिक तथा बौद्धिक विकासका साथै राष्ट्रिय भाव जागृत गराउने गरी अतिरिक्त क्रियाकलाप र क्षमता विकासका कार्यक्रम संचालन गरिने छ।
- सामाजिक सचेतना अभिवृद्धिमा शिक्षक तथा विद्यार्थीको भूमिकालाई सशक्त र मापन योग्य बनाइने छ ।
- विद्यालयमा कार्यरत शिक्षक र विद्यार्थीको सामान्य स्वास्थ्य परीक्षण र आवश्यकीय स्वास्थ्य परामर्सको व्यवस्था मिलाइने छ ।
- खेलकुद क्षेत्रको विकासद्वारा गाउँपालिकाको आफ्नै पहिचान स्थापित गर्न युवा तथा विद्यार्थीहरूका लागि प्रतियोगितात्मक खेलकुद कार्यक्रमहरूको आयोजना गरिने छ ।
- नमूना विद्यालय विकास कार्यक्रमलाई निरन्तरता प्रदान गरिने छ ।
- गरिव तथा जेहेन्दार विद्यार्थीहरूलाई उच्च शिक्षा अध्ययनका लागि अक्षय कोषको स्थापना गरिने छ । सामुदायिक क्याम्पस स्थापनाको लागि आवश्यक पहल गरिने छ ।
- शिक्षक तथा कर्मचारीहरूलाई योगदानका आधारमा थप प्रोत्साहित गर्ने नीति लिइने छ ।
- शैक्षिक सुधारका लागि सबैको सहभागितामा आधारित अनुगमन र अन्तरविद्यालय अनुगमन प्रणालीको प्रभावकारी रूपमा थालनी गरिने छ ।
- पालिकागत परीक्षा प्रणालीको विकास गरिने छ । साथै यस आर्थिक वर्षलाई शैक्षिक सुधार वर्षका रूपमा अघि बढाइने छ ।
- अति विपन्न तथा जेहेन्दार विद्यार्थीहरूलाई थप शैक्षिक सामग्री उपलब्ध गराइने छ।
- गाउँपालिकाको शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखाले वि.व्य.स., शिक्षक, अभिभावक र विद्यार्थीहरूका बीचमा कार्यसम्पादन करारको कार्यलाई कार्यान्वायनमा ल्याउने छ ।
- विद्यार्थीको दिवा खाजा सम्बन्धी निश्चित मापदण्ड निर्धारण गरिने छ । सशर्त अनुदानबाट उपलब्ध हुने दिवा खाजा कार्यक्रमलाई थप विस्तार गर्दै जाने नीति लिइने छ ।
- अभिभावक शिक्षा तथा शिक्षासँग सम्बन्धित विविध सचेतनाका कार्यक्रमहरूलाई अभियानका रूपमा संचालन गरिने छ ।
- शिक्षा क्षेत्रमा योगदान दिने महानुभावहरूको स्मरण तथा सम्मान गर्ने तथा स्थानीय पेशा व्यवसायमा संलग्न व्यक्तिहरूलाई व्यवसायिक शिक्षामा संलग्नता गराइने छ।

ख- स्वास्थ्य तर्फ

कोभिड-१९ लगायत अन्य संक्रामक रोग नियन्त्रण

- हाम्रो सामाजिक सदभाव, नागरिकको आत्मसम्मान र जनताको स्वास्थ्य अवस्थामा सकारात्मक प्रभाव पार्ने गरी ब्यक्तिगत तथा सामाजिक अनुशासन र अभ्यासमा जोड दिईने छ ।
- संक्रामक रोग फैलिएको अवस्थामा गर्भवती महिला,वालवालिका र जेष्ठ नागरिकको पोषण अवस्थामा ध्यान दिईने छ ।
- गाउँपालिकाको बजेटले धान्न सक्ने सिमा भित्र रही विपन्न वर्ग तथा अशक्तहरुका लागि राहत प्याकेजहरु उपलब्ध गराईने छ ।
- क्वारेन्टाईन ब्यवस्थापनमा सम्पूर्ण घर परिवारको अर्थपूर्ण सहभागितालाई सुनिश्चित गरिने छ ।
- कोभिड-१९ लगायत अन्य संक्रामक रोगको परीक्षणलाई लागत प्रभावी बनाउदै तिव्रता प्रदान गरिने छ ।

नियमित स्वास्थ्य सेवा:

- स्वास्थ्य संस्थासम्म सबै नागरिको पहुँचलाई सुनिश्चित तुल्याईने छ ।
- घुम्ती स्वास्थ्य सेवाको अवधारणालाई आत्मसाथ गर्दै स्वास्थ्य शिविर संचालन गरिने छ ।
- सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइको दिगो र गुणस्तरीय व्यवस्थापन तथा विस्तार गरिने छ ।
- भिटामिन A कार्यक्रम, पूर्ण खोप सुनिश्चितता तथा प्रसुति जाँच सेवालाई अझ सुदृढ तुल्याईने छ ।
- Zero Home Delivery अभियान संचालन गरिने छ ।
- चिकित्सक सेवा संचालनको सुरुवात गरिने छ ।
- टेली मेडिसिन तथा मानसिक रोग उपचार सेवालाई विस्तार गरिने छ ।
- महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाको कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाईने छ ।
- गर्भवती र सुत्केरी आमालाई क्याल्सियम वितरण कार्यक्रम सुचारु गरिने छ ।
- जेष्ठ नागरिक, महिला, किशोरी तथा बालबालिकाको स्वास्थ्य सेवालाई विशेष प्राथमिकता प्रदान गरिने छ ।
- अर्बुद रोग निवारणका लागि खानपान तथा शारीरिक ब्यायममा विशेष जोड दिईने छ ।
- अति विपन्न वर्गलाई स्वास्थ्य सेवामा पहुँच स्थापना गर्न औषधी उपचार खर्चमा सहयोग गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- शिशु, बाल र मातृ मृत्युदर घटाउन ठोस कार्यक्रमहरु संचालन गरिने छ ।

ग- खानेपानी तथा सरसफाई

- एक घर एक धारा नीतिलाई थप प्रभावकारी बनाईने छ।
- स्वस्थ र सुरक्षित खानेपानी उपलब्धतालाई सुनिश्चित गर्न पानी परीक्षण प्रविधिको अवलम्बन गरिने छ।
- अन्य विकल्पबाट पानी उपलब्ध हुने अवस्था नरहेका स्थानहरुमा आकासे पानी संकलनको ब्यवस्था मिलाईने छ।
- सरसफाईको वर्तमान अवस्था झल्कने गरी घर तथा टोलहरुमा स्टिकर प्रणालीको सुरुवात गरिने छ।

- पूर्ण वातावरण मैत्री घर, टोल र वडा घोषणा कार्यक्रमलाई अगाडि बढाईने छ । सरसफाई सचेतना कार्यक्रम संचालन गरिने छ।
- फोहर/मैला ब्यवस्थापनका लागि पालिका स्तरीय कार्ययोजना तयार गरी कार्यान्वयन गरिने छ।
- खानेपानी तथा मूल संरक्षण सम्बन्धी पानी सुरक्षा योजना कार्यक्रम संचालन गरिने छ साथै संचालनमा रहेका योजना क्रमागत रुपमा अघि बढाइ नयाँ योजनाको विस्तार गरिने छ ।

घ- संस्कृति प्रवर्धन

- विभिन्न जातजातिका संस्कृति प्रवर्धन गर्न गाउँपालिकाले आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराउने छ ।
- संस्कृति प्रवर्धनलाई आय आर्जनसँग आवद्ध गरिने छ ।
- जात्रा, मेला, कूल पूजा जस्ता संस्कृतिको संरक्षण र विकासमा टेवा पुर्याइने छ ।

ङ- लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण

- महिला सशक्तीकरणका लागि प्रभावकारी कार्यक्रम संचालन गरिने छ । महिला सहभागितालाई उच्च प्राथमिकताका साथ प्रोत्साहन गरिने छ ।
- विद्यालय स्वास्थ्य कार्यक्रमलाई महिला, किशोरी एवम् जेष्ठ नागरिक स्वास्थ्य उपचार कार्यक्रमसँग अन्तर आवद्धता कायम गरिने छ ।
- पालिका स्तरीय बाल प्रोफाइल तयार गर्ने एवम् बालक्लव एवम् बाल संजालको विकासमा जोड दिइने छ।
- यस आर्थिक वर्षमा महिलाहरुका लागि सीपयुक्त एवम् आय आर्जन सम्बन्धी तालिम संचालन गरिने छ । तालिमको प्रभाव मूल्याङ्कन गर्ने परीपाटीको विकास गरिने छ ।
- बालश्रम उन्मुलनमा जोड दिइने छ ।
- महिला तथा बालबालिका विशेष कोष संचालनमा ल्याइने छ ।
- बाल क्षमता पहिचानका लागि विशेष कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- अनाथ बालबालिकाका लागि सामाजिक सुरक्षा भत्ता उपलब्ध गराइने छ । जेष्ठ नागरिक-बालबालिका अन्तर संवाद कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- शारीरिक रुपमा अशक्तहरुका लागि जीविकोपार्जन तालिम तथा सहायक सामाग्री उपलब्ध गराइने छ ।
- "ग" र "घ" वर्गका अपाङ्गता भएका व्यक्तिका लागि न्युनतम आर्थिक सहायता उपलब्ध गराइने छ।
- उपाध्यक्ष न्यायिक पहुँच कार्यक्रमलाई थप विस्तार गर्दै प्रभावकारी तुल्याइने छ।
- घरेलु हिंसाबाट पीडित महिला एवम् बालबालिकाका लागि सेफ हाउस संचालन गरिने छ।सेफ हाउसको बहुउद्देश्यीय उपयोगमा जोड दिइने छ ।
- जेष्ठ नागरिक हेरचाह सम्मान कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- जेष्ठ नागरिक दिवा सेवा केन्द्रको स्थापना गरिने छ ।वृद्धहरुलाई ओखती कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाइने छ ।

- आदिवासी,जनजाति, अल्पसङ्ख्यक र दलित वर्गलाई संगठित रूपमा आर्थिक,सामाजिक र मानव विकासका क्रियाकलापको सहभागितालाई सुनिश्चित गरिने छ ।
- लक्षित वर्गको वास्तविक पहिचान गर्ने, संरक्षण गर्ने र सहभागितालाई सुनिश्चित गरिने छ ।
- लक्षित वर्गका कार्यक्रमलाई सचेतना एवम् उत्पादनशील क्षेत्रमा केन्द्रित गरिने छ ।
- गरिबी निवारण कोषको उचित व्यवस्थापनमा जोड दिइने छ
- गरिवी नक्साङ्कन तथा तथ्याङ्कलाई अद्यावधिक गरी गरिबी निवारणका लागि ठोस कार्यक्रमहरु संचालन गरिने छ ।

पूर्वाधार विकास

क-सडक

- वडा कार्यालय सम्म अगाडि २ वर्ष भित्र नाली सहितको ग्राभेल सडक पुर्याउने गरी सुरक्षित सडक नीति अवलम्बन गरिने छ।
- सडक नाली निर्माणमा जोड दिइने छ ।सार्वजनिक महत्वका पालिकास्तरीय सडक निर्माणमा लगानी केन्द्रित गरिने छ ।
- झिमरुक र माडी नदीलाई सडक संजालको माध्यमद्वारा अन्तर आबद्धता कायम गर्ने गरी सडक निर्माणको कार्यलाई अगाडि बढाइने छ ।
- भालुवाड, ऐरावती,बरौला सडकलाई राजमार्गसँगको पहुँच सडकका रूपमा विस्तार गरिने छ ।
- दिगो तथा हरियाली सडक निर्माणमा जोड दिइने छ ।
- सडक निर्माण कार्यलाई रोजगारी सिर्जनासँग आवद्ध गराइने छ ।
- सडक मर्मत सुधारको जिम्मा टोल विकास संस्थालाई प्रदान गर्ने नीति लिइने छ ।
- संघ तथा प्रदेश सरकारबाट निर्माणमा रहेका सडकको निर्माण कार्य समयमै गुणस्तरीय रूपमा सम्पन्न गराउन आवश्यक सहयोग र समन्वय गरिने छ ।

ख-भवन तथा सहरी विकास

- सेवा प्रभावलाई एकै छानामुनिबाट One door System मा लैजाने गरी यसै आर्थिक वर्ष भित्र गाउँपालिका भवन र वडा कार्यालय भवन निर्माण सम्पन्न गरिने छ।
- सुरक्षित जनता आवास कार्यक्रमलाई विस्तार गरिने छ ।
- सार्वजनिक निर्माणको कार्यमा निश्चित मापदण्डहरु निर्धारण गरी कार्यान्वयनमा ल्याइने छ ।
- घर नक्सा अभिलेखीकरणको कार्यलाई अगाडि बढाइने छ ।घर नक्सा पासलाई अनिवार्य गरिने छ ।
- गाउँपालिकाको भू-उपयोग योजना तयार गरी तत्काल कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ।

ग-सिचाँइ

- कृषियोग्य भूमिमा सिचाई सुविधा उपलब्ध गराउन लागत साझेदारीमा आधारित कार्यक्रम संचालन गरिने छ।
- बिगतमा संचालनमा रहेका र अन्य पूर्वाधार निर्माणको क्रममा नासिएका सिचाई कुलोहरूलाई पुन संचालनमा ल्याइने छ।
- सिचाई सुविधालाई दीर्घकालीन बनाउन सिचाई उपभोक्ता समितिलाई विशेष जिम्मेवार बनाइने छ।
- थोपा सिचाई कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाउन "डाँडा डाँडामा पोखरी, बारी बारीमा टोकरी" कार्यक्रम संचालन गरिने छ।

घ- संचार

- यस गाउँपालिकाको केन्द्रसम्म अप्टिकल फाइबर बिछ्याउने कार्यलाई प्राथमिकताका साथ संघीय सरकारसँग समन्वय गरिने छ।
- पालिका भित्रका सबै स्थानहरूमा मोबाइल टावरको पहुँच पुर्याउनका लागि आवश्यक पहल गरिने छ।
- गाउँपालिकाको आफ्नै लगानीमा गाउँपालिका भित्र इन्टरनेट सेवा विस्तार गरिने छ।

ङ-उर्जा

- वैकल्पिक उर्जाको प्रयोगलाई प्रोत्साहन गरिने छ।
- लघु तथा साना जलविद्युत उत्पादनमा र विस्तारमा जोड दिइने छ।
- वातावरणमैत्री उर्जाको प्रयोगलाई प्रवर्धन गरिने छ।

च - अन्य

- मर्मत सम्भार विशेष कोष संचालनमा ल्याइने छ।
- अधुरा र क्रमागत गाउँपालिकाका गौरवका योजनाहरूको कार्यान्वयनलाई तीव्रता प्रदान गरिने छ।

सार्वजनिक सेवा तथा क्षमता विकास

क- सुशासन प्रवर्धन

- सेवा प्रवाह गर्ने कार्यालयहरूलाई सेवा प्रवाह गर्न आवश्यक स्रोत र साधनको व्यवस्था गरिने छ।
- नागरिक वडापत्रलाई समयसापेक्ष अद्यावधिक गरी प्रयोगमा ल्याइने छ।
- पालिकाका सबै निर्णय तथा पालिकामा कार्यक्षेत्र रहेका सबै संघ/संस्था एवं निकायका निर्णयहरू सार्वजनिक गर्नुपर्ने व्यवस्थालाई कडाइका साथ कार्यान्वयनमा ल्याइने छ।
- आर्थिक पारदर्शिता कायम गर्न सबै निकायको आम्दानी खर्च चौमासिक रूपमा सार्वजनिक गर्नुपर्ने व्यवस्था मिलाइने छ।
- सर्वसाधारणको गुनासो व्यवस्थापन गर्ने उद्देश्यले Hello Airawati Call Centre को स्थापना गरिने छ।

- गाउँपालिकाबाट प्रदान गर्ने सेवाको बारेमा नागरिक सचेतना अभिवृद्धि गर्न सेवा प्रवाह मापदण्ड जारी गरिने छ ।
- खरिद प्रकृत्यालाई थप पारदर्शी एवं प्रतिस्पर्धी बनाउन E- Bidding लगायतका अन्य विधिहरु अवलम्बन गरिने छ ।
- किसानका लागि मल,बिउ,विषादी,विद्यार्थीहरुका लागि पाठ्यपुस्तक यथासमयमा उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाइने छ।
- उपभोक्ता हित संरक्षणलाइ ध्यान दिंदै अनुचित कृषि उत्पादन क्रियाकलाप तथा व्यापारिक गतिविधिबाट उपभोक्तामा हुने शोषणको अन्त्य गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ ।
- शीघ्र,सेवाग्राहीमैत्री एवं गुणस्तरिय सेवा प्रवाहलाई कार्यसम्पादन करारको माध्यमबाट सुनिश्चित गरिने छ ।
- हरेक सार्वजनिक निकायले चौमासिक रुपमा सार्वजनिक सुनुवाइ गर्नुपर्ने व्यवस्थालाई कडाइका साथ लागू गरिने छ ।
- सरोकारवालाहरुको उपस्थितिमा पालिकाको चौमासिक एवं वार्षिक प्रगति समीक्षा गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
- प्राविधिक लागत अनुमान नेपाली भाषामा तयार गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
- यस पालिका भित्र कार्यरत सामाजिक संघ संस्था, समाजसेवी, जग्गादाता, करदाता, सुरक्षा निकाय,पत्रकार,साहित्य,संगित,साना उद्योगहरु, उपभोक्ता समिति, विद्यालय, उत्कृष्ट विद्यार्थी,कर्मचारी, शिक्षकहरुलाई कार्यसम्पादनका आधारमा सम्मान तथा पूरस्कारको व्यवस्था गरी उत्प्रेरण जगाउने नीति अबलम्बन गरिने छ । सम्भावित आर्थिक अनियमितता नियन्त्रणको निमित्त यस पालिकाका बाँकी दुइवटै वडाको सामाजिक सुरक्षाभत्तालाई बैकिङ प्रणालीमा आबद्ध गरिने छ .
- सम्पूर्ण सामदायिक विद्यालयहरुमा वायोमेट्रिक हाजिरको व्यवस्था गरी सोको प्रभावकारी रुपमा निगरानीको व्यवस्था गरिने छ ।
- गाउँपालिका भित्र अर्धवार्षिक रुपमा एकीकृत घुम्ती सेवा संचालनको सुनिश्चितता गरिने छ ।
- सार्वजनिक निकाय र स्थलहरुमा सार्वजनिक स्थलहरुमा सि.सि.टि.भि. क्यामेरा जडानको निमित्त आवश्यक पहल गरिने छ ।

ख_ राजश्व नीति तथा प्रशासन

- पालिकाले निर्धारण गर्ने कर, दस्तुर, शुल्क तथा जरिवाना दरलाई वैज्ञानिक करदातामैत्री र सचना प्रविधिमा आधारित तुल्याइने छ ।
- आन्तरिक आयमा सबै नागरिकको सहभागिता सुनिश्चित गर्ने गरी करको दायरा विस्तार गरिने छ ।
- करदाता शिक्षा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रुपमा संचालन गरिने छ । प्रगतिशील कर प्रणाली मार्फत आर्थिक समानता कायम गर्ने तर्फ कर प्रणालीलाई निर्देशित गरिने छ ।

- नागरिकका मौलिक हक तथा अधिकारको संरक्षण र आर्थिक क्रियाकलापलाई प्रोत्साहन मिल्ने गरी कर नीतिको अबलम्वन गरिने छ ।
- आन्तरिक आय वृद्धिका सम्भावित क्षेत्रको पहिचान गरी लगानी गर्ने नीति अबलम्वन गरिने छ ।
- झिम्बुक जलविद्युत आयोजनामा प्रभावित क्षेत्रको रुपमा रहेको यस ऐरावती गाउँपालिकाले हालसम्म विद्युत रोयल्टी प्राप्त गर्न नसेकेको हुँदा सो रोयल्टी प्राप्तिका लागि राष्ट्रिय प्राकृतिक श्रोत तथा वित्त आयोग समक्ष आवश्यक समन्वय गरिने छ ।

ग) मानव संशाधन तथा संस्थागत क्षमता विकास

- मानव संशाधन विशेषकोष स्थापना गरिने छ ।
- गाउँपालिकाको कार्यालय सुव्यवस्थित तुल्याउन तथा विशेष कोषहरु संचालन गर्न आवश्यक कार्यविधी, मापदण्ड, निर्देशिकाहरु निर्माण गरिने छ ।
- पेशागतरुपमा तालिम, अन्तरक्रिया, गोष्ठी, अध्ययन अवलोकन भ्रमणको व्यवस्था मिलाइने छ साथै सोको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन पश्तिलाई प्रभावकारी बनाइने छ ।
- एक घर एक सदस्यका आधारमा आ.व. २०७७/७८ को प्रारम्भ सँगै टोल विकास संस्थाको गठन र अभिमुखीकरणको कार्यलाई अभियानको रुपमा संचालन गरिने छ । नागरिक जिवनको हरेक पक्षमा टोल विकास संस्थाको भूमिकालाई सशक्त तुल्याइने छ ।
- गाउँपालिका स्थित सबै विद्यालय, स्वास्थ्य चौकीका साथै सम्पूर्ण वडा कार्यालयहरुमा यसै आ.व.मा ईन्टरनेट सेवा विस्तार गरी सूचना प्रविधिमैत्री ऐरावती गाउँपालिकाको अवधारणालाई आत्मसात गरिने छ ।
- आयोजना कार्यान्वयन गर्दा लागत अनुमान अनिवार्य रुपमा सार्वजनिकीकरण, सार्वजनिक सुनुवाइलाई अर्थपूर्ण र आम सहभागितामूलक तुल्याइने छ ।
- आर्थिक श्रोतको उपयोग नियमितता, मितव्ययिता, कार्यक्षमता, प्रभावकारीता र औचित्यताको आधारमा गर्ने व्यवस्था मिलाई शून्य बेरुजुको लक्ष्य हासिल गरिने छ ।
- आन्तरिक लेखापरीक्षणलाई प्रभावकारी तुल्याइने छ ।
- नागरिक सन्तुष्टिका आधारमा कार्यशैली एवं व्यवहार परिवर्तनमा जोड दिइने छ ।
- पालिकाको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि योजना तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइने छ ।
- गाउँपालिकाको Digital Profile तथा आवधिक योजना तयार गरिने छ ।
- सार्वजनिक पदधारण गरेका पालिका भित्रका पदाधिकारी तथा राष्ट्रसेवक कर्मचारी लगायत प्रत्येक परिवारसँग कार्यसम्पादन करार गरी पालिकाको आर्थिक स्तरमा सुधार ल्याउनुका साथै नागरिक दायित्वबोध गराइने छ ।
- उत्पादन र उत्पादकत्वमा आधारित पालिका प्रोत्साहन प्रणाली यसै आर्थिक वर्षदेखि प्रारम्भ गरिने छ ।
- पालिकाको सूचना तथ्याङ्क प्रणालीलाई चुस्त एवं जनताको पहुँच सम्म विस्तार गरिने छ ।

वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

- संघ तथा प्रदेश सरकारसँगको समन्वयमा वन क्षेत्रको संरक्षण तथा विकासमा जोड दिइने छ ।
- सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहसँगको समन्वयलाई अर्थपूर्ण र पारदर्शिता तुल्याइने छ ।
- विकास निर्माण तथा वस्ती विकासका हरेक गतिविधिलाई वातावरणमैत्री तुल्याइने छ ।
- वनलाई आय आर्जनको श्रोतको रूपमा स्थापित गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- फोहरमैला तथा सरसफाईका क्रियाकलाप वातावरण मैत्री तुल्याइने छ ।
- यस गाउँपालिकाभित्र बालुवा गिट्टी उत्खनन् गर्ने निश्चित मापदण्ड र नीति निर्धारण गरिने छ ।
- टोल विकास संस्थालाई विपद् व्यवस्थापनका कार्यमा पूर्ण रूपमा सहभागी बनाइने छ ।
- प्रकोप व्यवस्थापन र वातावरण विशेष कोषलाई सुदृढ तुल्याइने छ ।
- विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम संचालन गरिनेछ ।
- सम्भावित विपद्का क्षेत्रहरूमा नक्शाङ्कन गर्दै Early Warning System को विकासमा जोड दिइने छ ।
- विपद् जोखिम न्युनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, स्थानीय वातावरण तथा प्राकृतिक स्रोत संरक्षण ऐन, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन कोष संचालन कार्यविधि र ऐरावती गा.पा.को विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिने छ ।
- स्थानीय स्तरमै नर्सरी व्यवस्थापन गरि वृक्षारोपण तथा वन क्षेत्रको संरक्षणलाई ध्यान दिइने छ ।
- आगलागी नियन्त्रणको लागि सवै सामुदायिक वनहरूमा अग्नीरेखा निर्माण तथा पोली व्याग खरिद गरिने छ।
- विपद् पूर्व तयारी तथा जलवायु परिवर्तन अनुकूलन सम्बन्धी सचेतना अभियान हरेक टोल विकास संस्थामा संचालन गरि विपद् उत्थानशील बनाउन उत्प्रेरित गरिने छ ।
- मुख्य बजार तथा बजारोन्मुख क्षेत्रमा केन्द्रित फोहर मैलाको उचित व्यवस्थापनको लागि ल्याण्डफिल साईट निर्माण प्रक्रिया अघि बढाइने छ ।
- गा.पा./वडा /टोल विकास स्तरमा विपद् व्यवस्थापन संरचना निर्माण गरिने छ ।
- प्रत्येक वडामा न्युनतम र अत्यावश्यक समाग्री/औजारहरू तयारी अवस्थामा राखिनेछ ।
- क्वारेन्टाइन , आइसोलेसन तथा कोभिड प्रभावित क्षेत्रलाई उच्च सतर्कता अपनाई भाइरस मुक्त बनाईने छ ।
- महामारी जन्य रोग रोकथाम सचेतना अभियान संचालन गरिनेछ ।

धन्यवाद !